

Ett Gävleborg för alla – jämlighet, välfärd och klimat

Vänsterpartiet har alltid stått upp för människor och för det som verkligen gör skillnad i deras liv. Vi vill bygga en stark region där jämställdhet, jämlighet och rättvisa är självklara, där vården fungerar för alla och där vi tar ansvar för både människor och miljö.

Vi vill utveckla en behovsbaserad offentlig vård, där kvaliteten kommer först och vinster inte går före människors hälsa. Alla i Gävleborg ska kunna lita på vården – oavsett var du bor, vem du är eller vad du kan. Det handlar om ett samhälle som grundar sig på demokrati, solidaritet, feminism och omtanke om miljön. Ett hållbart Gävleborg, där dina möjligheter inte styrs av din bakgrund, dina pengar eller var du bor.

När vi tillsammans möter klimatförändringarna, vill vi göra det rättvist och hållbart, med nya jobb som stärker både människor och miljö. Vänsterpartiet vill skapa en region där välfärd, klimatomställning och rättvisa går hand i hand.

Detta program sammanfattar Vänsterpartiets vision för ett jämlikt, tryggt och hållbart Gävleborg där offentliga resurser alltid används för medborgarnas bästa, där vården prioriterar behov och jämlighet, och där ekonomiska intressen aldrig går före människors trygghet, hälsa eller miljö.

Jämlighet som grund

Vem du är, var du föds, vilken utbildning du har eller hur mycket pengar du tjänar påverkar idag hur ditt liv blir. Ojämligheten avgör inte bara vilka val du kan göra – den påverkar också din hälsa och till och med hur länge du lever. Vi vill vända detta. Vi vill skapa en region där alla får möjlighet till ett gott liv, där vården finns för den som behöver den, där arbetsmarknaden har många ingångar och där människor kan leva och verka på olika platser.

Vänsterpartiet vill också genomföra en snabb klimatomställning, men på ett sätt som är rättvist för alla. Vi ska växa med omsorg om naturen och om människorna omkring oss, inte genom att skapa ett tävlingssamhälle där den som har mest alltid går först.

Antirasism - ett ansvar som vi alla delar

Som en stor offentlig arbetsgivare har Region Gävleborg ett särskilt ansvar att aktivt arbeta för att barn och unga, övriga länsinvånare och anställda inte utsätts för rasism. För att motverka rasism och diskriminering krävs ett aktivt antirasistiskt arbete. Chefer och medarbetare behöver utbildning i hur rasism och diskriminering kan ta sig olika uttryck och i antirasism för att få redskap för att motverka rasismen. Dessutom bör samverkan med civilsamhället stärkas i regionens arbete.

Vid sidan av utbildning krävs också strategiska handlingsplaner. Målet måste vara att regionens verksamheter och den politiska organisationen ska vara fria från alla former av rasism och diskriminering. Vi vill ha ett Gävleborg fritt från rasism och diskriminering.

Välfärd och vård för alla

Vården är den viktigaste frågan för många – och för oss. Vi vet hur avgörande det är att sjukvården fungerar när olyckan eller sjukdomen drabbar oss själva eller någon vi älskar. Skillnader i livslängd mellan rika och fattiga blir allt större, och kvinnor och utsatta grupper får ofta sämre vård.

Vi vill att vården i Gävleborg ska vara behovsstyrd och jämlik. I dag riskerar vården att trängas undan av de som konsumerar mest – ofta unga, friska storstadsbor – medan de med störst behov, som äldre multisjuka, personer med psykisk ohälsa eller kroniska sjukdomar, inte får den vård de behöver.

Vården ska inte styras av vinst

Vi vill att vården ska finnas för människors behov – inte för att skapa vinst till aktieägare. När privata bolag med vinst som främsta mål tar hand om vården hamnar resurserna på fel plats. Pengarna går till reklam, dyra lokaler, administration och byråkrati i stället för till dig som patient. Och skattebetalarna får stå för kostnaderna för kontrollen, trots att de aldrig kan kontrolleras fullt ut, som egentligen borde betalas av bolagen själva.

Idag får vårdbolagen etablera sig var de vill, utan att regionen har någon möjlighet att påverka. Resultatet blir överetableringar i områden där behovet redan är mättat, som centrala Gävle, samtidigt som andra platser, liksom Ljusne, saknar hälsocentraler. Detta skapar också risk för kriminell verksamhet. Det ökar också personalbristen eftersom vi får fler vårdcentraler än som behövs i framför allt storstäderna. Bolagen tenderar också att överföra kostsamma patienter till den offentliga vården. Detta försämrar samverkan med övrig vård.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Införa vinstbegränsningar i region Gävleborg för privata vårdbolag.
- ✓ Kräva öppen bokföring av vårdbolagen så att vi kan se hur skattepengarna används.
- ✓ att vårdcentraler som tar emot skattemedel inte ska få ta emot patienter med privata vårdförsäkringar. Plånboken ska aldrig avgöra vem som får vård först.

Välfärden, en jämlik och sammanhållen vård alla!

Du ska kunna lita på att vården finns där när du behöver den. Oavsett var du bor, hur mycket du tjänar eller vilka behov du har, ska du få samma trygga och jämlika vård. En sammanhållen välfärd betyder att ingen faller mellan stolarna och att hjälpen kommer i tid.

Det handlar om att stärka hälsocentralerna, korta vårdköerna och ge personalen bättre förutsättningar att göra sitt jobb. När vården byggs utifrån människors behov – och inte marknadens – får vi ett samhälle som håller ihop och en region där alla får den omsorg och trygghet de har rätt till.

En jämlik välfärd är grunden för ett starkt och mänskligt Gävleborg.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Ha en sammanhållen vård i offentlig regi där alla delar samarbetar.
- ✓ Att resurserna styrs dit de behövs mest, till patienter med störst behov.
- ✓ Skapa bättre arbetsvillkor och ett hållbart arbetsliv för vårdens personal.

Marknadens problem

Vården ska styras av behov, inte av marknadskrafter. Privata vårdförsäkringar gör att människor kan gå före i kön. Fri etableringsrätt och vårdval har lett till att vissa områden har många hälsocentraler, medan andra blir utan. Det skapar konkurrens om samma sjukvårdspersonal och leder till att skattepengar används för privata vinster i stället för offentlig vård.

Vi ser också hur marknadsanpassad vård flyttar resurser från dem som behöver mest hjälp, som äldre multisyjuka eller personer med kroniska sjukdomar, till dem med lindriga besvär. Det skapar ojämlikhet – och det är inte acceptabelt.

Vi vill också inrätta en särskild enhet mot välfärdsbrott, eftersom organiserad brottslighet har funnit vården som en inkomstkälla. Med en särskild enhet för kontroll och krav på öppna böcker kan vi begränsa och förbygga fusk och brott och säkerställa att pengarna går till vård, inte vinster.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Alla överskott från vården ska gå tillbaka till verksamheten, inte som vinst till aktieägare.
- ✓ Utveckla en behovsbaserad och jämlik vård i hela regionen.
- ✓ Investera i personal och vård så att kvaliteten blir hög för alla.
- ✓ Stärka vården för äldre, multisjuka, personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa.
- ✓ Bygga en region där välfärd, klimat och rättvisa går hand i hand.

Vård nära dig när du behöver den

Din hälsa ska alltid komma först. I Gävleborg vill vi att primärvården fungerar för dig och dina behov, inte för vinstintressen. Just nu har regionens offentliga hälsocentraler omvandlats till ett bolag som ska generera vinst. Det betyder högre kostnader, ökad byråkrati, fler chefer och mindre pengar till personal och vård – något som riskerar både patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Vi vill ändra på det. Primärvården ska styras av de som arbetar där och de patienter som behöver vården. Genom teambaserad vård där olika yrkesgrupper samarbetar kan vi säkerställa att du får rätt hjälp, samlad på ett ställe, med färre kontakter och bättre kontinuitet. Specialistläkare i allmänmedicin är avgörande, och vi vill ha långsiktiga planer för att alla ska ha fast läkarkontakt med max 1 100 patienter per läkare.

Vi satsar också på fler utbildningsplatser för läkare och handledning för att locka fler att arbeta i regionen och skapa ett hållbart arbetsliv för personalen. Vår vision är en primärvård som prioriterar dig – inte vinster.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Avveckla det affärsdrivna primärvårdsbolaget och satsa pengarna på att utveckla primärvården och förbättra arbetsvillkoren.
- ✓ Införa teambaserad vård och stärka samarbetet mellan yrkesgrupper.
- ✓ Ha max 1 100 patienter per allmänläkare och långsiktiga handlingsplaner för det.
- ✓ Ha fler utbildningstjänster och handledning för läkare.

- ✓ Satsa på medarbetardriven utveckling av primärvården.
- ✓ Ge personalen bättre arbetsvillkor och möjligheter till vidareutbildning.

Äldrevården – trygghet och vård när du behöver den

Alla äldre ska känna sig trygga och få vård i tid. Vi vet att många äldre behöver stöd från både hälsocentraler, hemsjukvård och sjukhus, men tyvärr är väntetiderna ofta långa. I Gävleborg vill Vänsterpartiet göra vården snabbare, enklare och mer samordnad.

Vi vill införa äldremottagningar på hälsocentraler där äldre får bättre kontinuitet, snabbare kontakt med personal som känner dem och stöd som minskar risken för oplanerade sjukhusinläggningar. För att underlätta för de äldre ska telefoner med långa knappval bort – det ska vara enkelt att nå vården. Vi vill också att hjälpmedel som rollatorer ska finnas tillgängliga för alla som behöver, utan att ekonomin ska bli ett hinder.

Trygg hemgång efter sjukhusvistelse ska vara standard, och alla insatser ska samordnas kring den äldre, tillsammans med kommunens hemsjukvård när det behövs.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Införa äldremottagningar på hälsocentraler för personer 75 år och äldre.
- ✓ Lansera ett snabbspår på akuten så att äldre får vård först vid lika behov.
- ✓ Att äldre ska kunna ha telefonkontakt utan knappval och med fasta telefontider.
- ✓ Utveckla Trygg hemgång och samordnad vård med kommunen.
- ✓ Att hjälpmedel som lånerollatorer ska vara tillgängliga för alla 80+.

Demensmottagningar-trygg vård nära dig

I dag lever tusentals människor i vårt län med en demenssjukdom, och ännu fler anhöriga drabbas när samhällets stöd brister. För Vänsterpartiet är det självklart att både den som insjuknar och de närstående ska ha rätt till trygghet, stöd och en jämlik vård genom hela sjukdomsförloppet. Så ser det inte ut i dag.

Primärvården har inte de resurser eller den kompetens som krävs, och patienter bOLLAS mellan olika vårdnivåer utan helhetsansvar. Anhöriga lämnas ofta ensamma med ett tungt ansvar. Det är oacceptabelt.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Bygga en jämlik och sammanhållen demensvård i hela regionen.
- ✓ Ge två hälsocentraler - en i Gästrikland och en i Hälsingland- med ett särskilt demensuppdrag - där kompetens, utbildning och ansvar samlas.
- ✓ Införa en kontaktsjuksköterska för alla med demenssjukdom och deras anhöriga, med ett direktnummer för råd och stöd.
- ✓ Satsa på uppsökande arbete och samarbete med kommunernas omsorg, så att ingen faller mellan stolarna.

Specialistvård – nära, rättvis och tillgänglig

Specialistvården är en viktig del av vår gemensamma sjukvård. Den ska finnas tillgänglig för alla, oavsett var i Gävleborg man bor eller vilken bakgrund man har. Vi vet att långa väntetider, brist på specialister och regionala skillnader gör att många patienter får vänta alldeles för länge på den vård de behöver. Det är både onödigt och orättvist.

Vi vill att specialistvården ska bygga på människors behov – inte på vinstintressen eller politiska ideologier. När vården är välfungerande och samordnad kan patienten få snabb hjälp, trygg uppföljning och en vårdplan som fungerar i praktiken. Samverkan mellan primärvården, specialistvården och kommunala vårdinsatser är avgörande för att ge hela patienten den vård som behövs.

Vi vill också satsa på att fler specialistläkare finns inom regionen, med rimliga arbetsvillkor, bra löner och möjligheter till vidareutbildning. Det är avgörande för att kunna behålla kompetens i Gävleborg och för att patienter inte ska behöva resa långa sträckor för att få den vård de har rätt till.

Specialistvården ska också vara proaktiv. Det innebär att vi ska arbeta förebyggande, upptäcka sjukdom tidigt och ge patienten rätt insats i rätt tid.

Detta minskar onödigt lidande och kostnader, samtidigt som det stärker patientsäkerheten.

Mobila sjukvårdsteam – vård hemma när du behöver det

Vi vill ta vården till dig, i stället för att du alltid ska behöva vara inlagd på sjukhuset. Mobila sjukvårdsteam är ett sätt att få specialiserad vård i hemmet, med samma kvalitet som på sjukhuset. I Malmö har detta redan gett bra resultat – patienter är nöjda, får kontinuitet och känner sig delaktiga i sin egen vård.

I hemmet blir mötet mellan dig och vårdpersonalen mer personligt. Vårdpersonalen sätter sig ned, lyssnar och planerar tillsammans med dig. Det ökar tryggheten, minskar stressen och gör att vården kan anpassas efter just dina behov.

Vi vill att Region Gävleborg testar mobila team, med fokus på frivillighet och patientsäkerhet. Om försöket blir lyckat ska verksamheten utökas och fler patienter få tillgång till vård hemma.

Ambulansen – trygghet och säkerhet för alla

Vår blåljuspersonal gör ett fantastiskt jobb, men tyvärr utsätts de allt oftare för hot och våld. Det är oacceptabelt. Vi vill att ambulanspersonalen ska kunna känna sig trygg när de rycker ut – både för sin egen säkerhet och för att du som patient ska få snabb hjälp.

Vi vill införa ett system där personalen får veta om de ska möta en farlig situation, genom information från patientens journal och polisens register. Det gör det möjligt att ge snabbare och mer korrekt vård – varje minut räknas vid akuta situationer.

Cancervård – snabb, trygg och jämlik

Vi vill att du ska få hjälp så tidigt som möjligt om du drabbas av cancer.

Det är viktigt att vården är jämlik – den ska inte styras av ekonomi eller privata försäkringar. Vi vill satsa på tidig upptäckt, förebyggande arbete och screening, så att fler kan få behandling i tid och bli friska. Samtidigt vill vi ge mer resurser till personal, forskning och arbetsmiljö, så att alla som arbetar med cancervård kan göra ett tryggt och hållbart jobb.

Vi vill också att du får stöd genom hela vårdprocessen – från diagnos till behandling, rehabilitering och eftervård. Vården ska vara sammanhållen och samordnad, så att du slipper hoppa mellan olika vårdenheter.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Ha kortare väntetider till specialistvård och fler tillgängliga tider.
- ✓ Få en ökad tillgång på specialistläkare i hela länet.
- ✓ Ha en förbättrad samordning mellan primärvård, specialistvård och kommunala vårdinsatser.
- ✓ Säkra rimliga arbetsvillkor och utbildningsmöjligheter för specialistläkare.
- ✓ Ge ambulanspersonalen direkt tillgång till patientjournaler i fordonen.
- ✓ Ge mer fokus på förebyggande insatser och tidig upptäckt.
- ✓ Ha ett stöd genom hela vårdprocessen, från diagnos till eftervård för cancerpatienter.
- ✓ Satsa på forskning och mer resurser till cancervården.

Klimakterievård på riktigt

Klimakteriet är en naturlig del av livet, men det betyder inte att besvären är lätta att hantera. Många kvinnor upplever värmevallningar, sömnbesvär, trötthet, led- och muskelvärk, humörsvängningar eller sexuell ohälsa. Besvären kan pågå i flera år och påverkar vardagen och hälsan.

Vi vill att vården ska finnas där när den behövs. Det handlar om att ge kvinnor tillgång till specialistvård som kan samordna insatser från exempelvis gynekolog, läkare, psykolog, fysioterapeut och dietist. Klimakterievård ska inte vara svårtillgänglig – därför vill vi inrätta klimakteriemottagningar i Gävle och Hudiksvall. Dessa mottagningar ska fungera som navet för all klimakterievård, med specialkompetens samlad på ett ställe.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Ge kvinnor specialistvård för klimakteriebesvär.
- ✓ Inrätta klimakteriemottagningar i Gävle och Hudiksvall.
- ✓ Samordna vården mellan olika professioner – läkare, psykologer, fysioterapeuter med flera
- ✓ Ge kvinnor kunskap och stöd kring sina hälsobesvär.
- ✓ Stärka kompetensen hos vårdpersonalen kring klimakteriet.

Psykiatrin och beroendevården

Vår psykiska hälsa är lika viktig som den fysiska, men psykiatrin i Gävleborg har inte hängtt med; antalet patienter ökar, men resurser och personal har inte följt med. Många upplever långa väntetider, bristande kontinuitet och svårigheter att få rätt stöd.

Vi vill stärka psykiatrin, göra den mer tillgänglig och se till att fler får hjälp när de behöver. Det handlar om fler vårdplatser, drop-in-mottagningar, självvald inläggning och mobila team som kan stötta patienter hemma. Det här ökar tryggheten, stärker delaktigheten och gör att patienter slipper onödiga sjukhusvistelser.

Beroendevården måste också bli mer tillgänglig. Ingen som vill och behöver hjälp ska behöva vänta, inte ens över helgen. Vi vill att vården fångar upp patienten direkt, med en sammanhållen vårdkedja där samverkan mellan psykiatri, primärvård och socialtjänst fungerar, så att ingen faller mellan stolarna.

Avgifter för tvångsvårdade personer inom psykiatrin är orimliga. De ska inte behöva betala när samhället vårdar dem mot deras vilja.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Öka bemanningen och antal vårdplatser inom psykiatrin
- ✓ Införa drop-in-mottagningar för snabbare hjälp.
- ✓ Fler mobila team, även kvällar och helger.
- ✓ Stärka samverkan mellan psykiatri, primärvård och socialtjänst.
- ✓ Avskaffa avgifter för tvångsvårdade patienter.
- ✓ Säkerställa att beroendevården finns tillgänglig över hela länet.
- ✓ Prioritera barn och ungdomar med psykisk ohälsa.

Våld i nära relationer

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som påverkar både dem som utsätts, deras anhöriga och hela samhället. Tyvärr kostar det också stora summor, samtidigt som våldet finns överallt – oavsett inkomst, bostadsort eller bakgrund.

I Gävleborg vill vi ta krafttag mot våld i nära relationer. Regionen ska arbeta med en tydlig nollvision mot mäns våld mot kvinnor och en handlingsplan för att nå dit. Vi vill att vården systematiskt frågar om våld förekommer, så fler får hjälp att lämna skadliga relationer och kan få nödvändiga vårdinsatser.

Alla vårdanställda ska ha utbildning om våld i nära relation och hedersrelaterat våld. Det behövs också specialistteam som kan ge stöd och vägledning till

personalen när de möter våldsutsatta kvinnor. Genom bättre utbildning och stöd kan fler få hjälp snabbare och tryggare.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Införa en nollvision mot mäns våld mot kvinnor.
- ✓ Utveckla en handlingsplan som används i hela vården.
- ✓ Utbilda all vårdpersonal i våld i nära relationer och hedersvåld.
- ✓ Skapa specialistteam som stöttar personalen och de drabbade.
- ✓ Säkerställa snabb hjälp och stöd till våldsutsatta kvinnor.

Ungdomsmottagningar

Vi vet att den psykiska ohälsan bland ungdomar är stor, och många behöver stöd och hjälp. Tyvärr söker inte alla killar hjälp, även när behovet är stort. Därför vill vi göra ungdomsmottagningarna mer tillgängliga och närmare de platser där ungdomar faktiskt rör sig i vardagen.

Genom fler mottagningar på strategiska platser blir det enklare att söka hjälp och få stöd. Ungdomar ska känna sig trygga, hörda och kunna få den hjälp de behöver, oavsett var de bor i Gävleborg.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Öka tillgängligheten till ungdomsmottagningar i hela länet.
- ✓ Placera mottagningar nära platser där ungdomar vistas.
- ✓ Säkerställa att alla ungdomar kan få stöd, även de som annars inte söker hjälp.

Tandvård – självklart ska du ha råd att laga dina tänder

Tandhälsa ska inte vara en klassfråga. Tyvärr ser vi tydliga skillnader i Gävleborg – 70-åringar har i genomsnitt färre tänder än i många andra delar av landet, och i vissa kommuner är skillnaden ännu större. Personer med låg inkomst eller lägre utbildning drabbas oftare, och även barn påverkas.

Vi vill att alla ska kunna gå till tandläkaren utan att behöva oroa sig för höga kostnader. Det betyder att vi vill ha ett nationellt högkostnadsskydd som liknar sjukvårdens, hålla Folktandvårdens avgifter nere och ge unga avgiftsfri tandvård upp till 20 år.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Införa fri tandvård upp till 20 år.
- ✓ Hålla avgifterna nere och korta köerna på Folktandvården.
- ✓ Ge fler utbildningsplatser för tandvårdspersonal.
- ✓ Övergå från bolagsform till förvaltning för bättre styrning och lägre kostnader.

Hjälpmedel – förebyggande vård för alla

Alla som har en funktionsnedsättning, är kroniskt sjuka eller äldre ska kunna få de hjälpmedel de behöver. Tyvärr tvingas många avstå på grund av kostnader – det är inte rätt. Hjälpmedel är en del av vården och ska inte ses som vanliga produkter på en marknad.

Vi vill att systemet för hjälpmedel ska ses över, utvecklas och göras mer rättvist. Priserna behöver sänkas, vissa hjälpmedel ska bli billigare, och vi vill särskilt börja med att låna ut rollatorer för personer 80 år eller äldre. Vi vill också säkerställa att alla patienter får rätt hjälpmedel oavsett om de går till privat eller offentlig vård.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Införa lånerollatorer för personer 80 år eller äldre.
- ✓ Sänka priserna på hjälpmedel och göra systemet mer rättvist.
- ✓ Säkerställa att patienter får rätt hjälpmedel oavsett vårdgivare.
- ✓ Utvärdera och utveckla förskrivningssystemet i hela länet.
- ✓ Kartlägga behovet av hjärtstartare i glesbygden. Alla ska ha samma chans till livräddande insatser, oavsett var man bor. I glesbygden kan ambulansen ta längre tid, därför behöver hjärtstartare finnas lokalt.

Bygg Gävleborg starkare – för en jämlik och hållbar region!

Vårt mål är att bygga ett Gävleborg där offentliga resurser används för människors bästa. Vi vill att vård, välfärd, infrastruktur och lokal utveckling ska vara jämlika, hållbara och tillgängliga för alla i vårt län.

Arbetsmarknad – fler jobb och rättvisa villkor

I Gävleborg ska alla som kan och vill arbeta ha en chans till ett tryggt jobb med schyssta villkor. Arbetslösheten är hög och många möter osäkra anställningar, korta kontrakt och deltidsjobb som inte räcker till. Vi vill vända utvecklingen genom satsningar på lokala jobb, gröna arbeten och stöd till företag som skapar hållbara arbetsplatser.

Det är viktigt att löner och villkor är trygga, så att alla kan leva på sitt arbete. Regionen ska samarbeta med fack, arbetsgivare och utbildningsaktörer för att möta arbetsmarknadens behov och minska klyftorna mellan olika grupper.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Skapa fler lokala jobb, särskilt på landsbygden.
- ✓ Satsa på gröna arbeten inom hållbar energi, transport och livsmedelsproduktion.
- ✓ Stärka tryggheten i anställningar med fasta kontrakt och rätt till heltid.
- ✓ Stärka samarbetet mellan region, kommuner, fack och arbetsgivare.
- ✓ Erbjud stöd och utbildning för långtidsarbetslösa och unga.

Arbetslöshet – ingen ska lämnas utanför

Vi vet att arbetslöshet inte bara handlar om pengar, utan också om självförtroende och delaktighet i samhället. Långtidsarbetslösa och ungdomar behöver särskilt stöd för att komma in på arbetsmarknaden. Här är utbildning, praktik och mentorprogram viktiga verktyg. Regionen kan också göra skillnad genom att styra upphandlingar och investeringar så att de skapar jobb för fler.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Satsa på praktik och mentorprogram för unga och långtidsarbetslösa.
- ✓ Säkerställa att utbildning matchar arbetsmarknadens behov.
- ✓ Stärka stöd till personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden.
- ✓ Skapa fler jobb genom regionala investeringar och klimatsmarta projekt.
- ✓ Främja sociala företag

Stoppa välfärdsbrott – skydda våra gemensamma resurser

Välfärdsbrottslighet drabbar oss alla. När pengar som ska gå till vård, skola och omsorg hamnar i fel händer försvagas tryggheten för vanligt folk. För oss i vänstern är det enkelt: varje krona som tas från välfärden är en krona som tas från dig som behöver en fungerande region, bättre vård och en trygg vardag.

Men lösningen är inte att misstänkliggöra vanliga människor. Den stora delen av fusket sker genom organiserad brottslighet och oseriösa företag – inte av den som kämpar för att få ekonomin att gå ihop. Därför vill vi stärka kontrollen där problemen faktiskt finns: mot företagsfusk, avancerade upplägg och kriminella nätverk som utnyttjar systemet.

Samtidigt måste regionen bli bättre på att samordna sig, dela information och ge personalen rätt verktyg för att upptäcka brott – utan att skapa mer byråkrati för dig som medborgare.

Välfärden är något vi äger tillsammans. När vi stoppar välfärdsbrott skyddar vi våra gemensamma resurser och bygger ett starkare, tryggare Gävleborg för alla.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Inrätta ett kansli inom Region Gävleborg för att bekämpa välfärdsbrottslighet.
- ✓ Att kontrollavgifter tas ut av de privata vårdgivarna

Etisk upphandling och öppen bokföring

I vår gemensamma välfärd är det viktigt att resurser används smart och effektivt för att skapa bästa möjliga vård och service. Offentligt finansierad vård ska stå i centrum, men intraprenader och arbetsintegrerade sociala företag (ASF) kan ge verksamheter större ansvar, flexibilitet och möjlighet att utveckla arbetssätt som stärker både patienter och personal – utan att kompromissa med kvalitet eller trygghet.

När intraprenader används på rätt sätt får personalen mer inflytande över verksamheten och kan fatta snabba lokala beslut.

Region Gävleborg har ett ansvar att våra skattepengar används på ett rättvist och hållbart sätt. Vi ska inte gynna företag som är inblandade i brott mot mänskliga rättigheter, krigsförbrytelser eller andra grova överträdelser av internationell rätt. FN och EU ger tydliga riktlinjer som gör det möjligt att utesluta sådana företag från offentliga upphandlingar.

Rapporter från FN och Amnesty visar att vissa företag tjänar pengar på väpnade konflikter och systematiska övergrepp. Därför behöver vi en tydlig policy för etisk upphandling och inköp, med användning av internationella databaser och rapporter för att granska företag.

Många privata vårdföretag tar ut höga vinster, löner och bonusar i stället för att återinvestera i vården. Med öppen bokföring får regionen full insyn i företagens ekonomi, vilket säkerställer att resurser återinvesteras i vård och service.

Lobbyism och egenintresse får aldrig styra politiska beslut. En icke-transparent påverkan kan leda till orättvisa prioriteringar och skada både medborgarnas förtroende och de anställdas trygghet.

Valfrihetsreformer och privata entreprenörer har ökat risken för att oseriösa aktörer tjänar pengar på skattefinansierad vård. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) visar att kontrollsystemen ofta brister. Därför behöver vi kraftfulla kontroller, bättre samarbete med myndigheter och särskilda enheter som stoppar välfärdsbrott.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Införa en etisk upphandlingspolicy som utesluter företag inblandade i grova människorättsbrott.
- ✓ Säkerställa att policyn tillämpas rättssäkert och enhetligt inom alla förvaltningar.
- ✓ Införa öppen bokföring för privata vårdgivare för att se till att pengarna går till det de är avsedda för.
- ✓ Kartlägga riskområden för lobbyism och införa ett register över påverkansaktörer, med redovisning till regionstyrelsen.
- ✓ Inrätta en särskild enhet under regionstyrelsen för att stoppa välfärdsbrottslighet.
- ✓ Förstärka samarbetet med myndigheter och kommuner för att upptäcka och stoppa oseriösa aktörer.
- ✓ Genomföra risk- och konsekvensanalyser av verksamheter som kan vara utsatta för brottslighet.
- ✓ Använda intraprenader och ASF för att ge verksamheter större ansvar och möjlighet till förbättringar.

Miljö och klimat – en rättvis omställning för dig och hela Gävleborg

Klimatkrisen märks redan här hos oss. Extremväder, skogsbränder och översvämningar visar att vi inte längre kan luta oss tillbaka och hoppas att

problemen löser sig själva. Samtidigt får du som invånare ofta höra att det är ditt ansvar att ändra dig – medan storbolag och fossilindustrin fortsätter som vanligt. Vi i Vänsterpartiet menar att det inte ska vara du som betalar priset för andras utsläpp.

Vi vill sätta din trygghet och framtid först. Omställningen behöver vara rättvis, där åtgärderna faktiskt leder till nya jobb, nya möjligheter och ett mer hållbart samhälle för alla som bor i Gävleborg.

Region Gävleborg ska ta täten och våra fastigheter ska bli klimatneutrala. Verksamheterna ska ta ett större klimat- och miljöansvar. Vänsterpartiet vill satsa på energieffektivisering, solceller och förnybara energikällor. Genom att till exempel sätta solceller på parkeringsytor använder vi marken smartare och minskar utsläppen utan att påverka din vardag negativt.

Vi vill också fortsätta utveckla en kollektivtrafik som drivs av förnybar energi. Det gör det lättare för dig att resa klimatsmart – och skapar samtidigt en bättre och billigare vardag för alla som pendlar.

Men klimatomställningen handlar om mer än byggnader och bussar. Det handlar om hur hela vårt län ska fungera i framtiden. Gävleborg sitter på stora möjligheter: skogen, industrin, energiproduktionen och tekniken är resurser som redan idag gör oss starka. Med rätt satsningar kan de också ge nya gröna jobb – inom skogsbruk, återvinning, grön energi och klimatsmarta transporter.

Tåget är ett tydligt exempel.

När fler kan pendla hållbart stärks både arbetsmarknaden och sammanhållningen i vårt län. Samtidigt minskar lastbilstransporterna när mer gods går på räls – något som är avgörande för klimatet.

Vi vill även att Gävleborg ska vara en giftfri region. Det handlar om din och din familjs hälsa: mindre plast, färre farliga kemikalier, renare luft och säkrare dricksvatten. Vi vill att klimatanpassning ska vara en självklar del av alla beslut, så att vårt län står starkt även när framtidens utmaningar kommer.

För oss handlar miljöpolitiken om rättvisa. Omställningen ska inte landa på hushåll som redan kämpar för att få ihop ekonomin. De som släpper ut mest ska också betala mest. Vinsterna däremot – de ska komma alla till del: fler jobb, friskare natur och ett bättre Gävleborg för dig och kommande generationer.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Göra regionens byggnader klimatneutrala genom energieffektivisering och solceller.
- ✓ Se till att kollektivtrafiken blir helt förnybar.
- ✓ Skapa gröna jobb i hela länet genom satsningar på klimat och industri.

- ✓ Bygga en giftfri region med mindre plast, färre kemikalier och ren luft och rent vatten.

Kollektivtrafik – billigare, bättre och grönare

Kollektivtrafiken är en viktig del av det som håller ihop vårt län. För dig innebär den möjligheten att ta dig till jobbet, skolan, vården eller fritiden utan att vara beroende av bilen. Men idag är det ofta både för dyrt och för svårt att resa kollektivt. Många av er märker hur höjda biljettpriser och minskade turer slår hårt – särskilt om ekonomin redan är ansträngd.

Vi i Vänsterpartiet vill göra det enklare för dig att välja kollektivtrafiken. När bussar och tåg är billiga, punktliga och klimatsmarta kan fler låta bilen stå – utan att vardagen blir krångligare. Det gynnar både din plånbok, klimatet och utvecklingen i hela Gävleborg.

Vi vill bygga ut X-trafik i hela länet. För dig som bor i glesbygden handlar det om smartare lösningar och fler turer. För dig som pendlar handlar det om bättre samordning mellan buss och tåg, och en kollektivtrafik som är lätt att använda oavsett var i länet du bor.

Biljettpriserna ska sänkas. Vi vill att du ska kunna resa till lägre kostnad. Ungdomar, pensionärer och studenter ska få särskilt förmånliga priser, med ett biljettsystem som är enkelt för alla. Att resa klimatsmart ska vara det billigaste och enklaste valet.

Vi vill också att kollektivtrafiken ska drivas i egen regi. I stället för att lägga tid och pengar på alltmer omfattande upphandlingar, vill vi att resurserna ska gå till själva trafiken – till bättre turer, fler förare och en mer effektiv organisation.

Tågen är också en viktig del av framtiden. Vi vill förlänga tåglinjen Gävle–Ljusdal vidare till Ånge. För dig som pendlar skulle det innebära bättre möjligheter till arbete och studier. För regionen innebär det starkare kopplingar till den nya industriella utveckling som sker i Jämtland. Tågtrafiken stärker också regionens roll i klimatomställningen.

För oss är kollektivtrafiken mer än bara transporter, det är en rättvisefråga. Du ska kunna resa tryggt, klimatsmart och prisvärt – utan att marknadens vinstkrav styr.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Ha en fungerande kollektivtrafik i glesbygden.
- ✓ Skapa tillgängliga hållplatser och fordon för alla - biljettautomat vid baddörrarna.
- ✓ Att det ska vara enklare att ta med cykel på buss och tåg.

- ✓ Ha lägre biljettpriser, särskilt för ungdomar, pensionärer och pendlare.
- ✓ Införa ett enklare och rättvisare biljettsystem.
- ✓ Att kollektivtrafiken ska drivas av förnybara drivmedel.
- ✓ På sikt ta tillbaka tågtrafiken i egen regi.

Infrastruktur och hållbara transporter

Gävleborg ska ha modern, klimatsmart och socialt hållbar infrastruktur. Fler hållbara transportalternativ, satsning på kollektivtrafik, cykel- och gångvägar, elektrifierade transportsystem och vätgas är avgörande. Staten måste också säkerställa fiber och tillgänglighet så att hela länet har lika möjligheter.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Bygga ut dubbelspår på Ostkustbanan för snabbare och klimatsmart resande.
- ✓ Dubbelspår på Norra Stambanan.
- ✓ Verka för fler cykel- och gångbanor, samt möjlighet att ta med cykeln i kollektivtrafiken.
- ✓ Säkerställa bredband och infrastruktur även på landsbygden.
- ✓ Satsa på underhåll och klimatanpassning av vägar.
- ✓ Stärka samverkan kring hållbara transporter och energilösningar.

Turism och besöksnäring

Vi vill göra Gävleborg till ett föredöme för hållbar och inkluderande turism. Natur och kultur ska skapa fler jobb, stärka landsbygden och bidra till klimatomställning. Småföretagare och lokala initiativ ska få bättre stöd, och turismen ska vara tillgänglig för alla, oavsett bostadsort eller ekonomiska resurser.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Stärka natur- och kulturturism med fokus på hållbar utveckling.
- ✓ Använda kulturarv och traditioner som resurser i besöksnäringen.
- ✓ Förenkla för småföretagare och skapa bättre stödstrukturer.
- ✓ Satsa på hållbar platsutveckling och innovation.

- ✓ Utveckla samverkan mellan region, kommuner, näringsliv och civilsamhälle.
- ✓ Förbättra kollektivtrafiken till besöksmål.

Livsmedelsförsörjning – lokal och hållbar mat

Vi vill att maten som serveras hos regionen i större utsträckning ska komma från lokala producenter. Det minskar klimatpåverkan, stärker lokalt jordbruk och skapar fler gröna jobb. Utbildning i hållbart jordbruk och mathantverk bevarar både tradition och framtid.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Se en större andel lokalproducerad mat på bland annat våra folkhögskolor och sjukhus.
- ✓ Bryta beroendet av importerad mat och bygga upp en trygg, lokal livsmedelsförsörjning.
- ✓ Minska klimatpåverkan genom kortare transporter och hållbar produktion.
- ✓ Göra Gävleborg till föregångare i en rättvis klimatomställning där klimat, jobb och jämlikhet går hand i hand.

Kompetens och utbildning – nyckeln till frihet och delaktighet

I Gävleborg ska alla ha möjlighet att utbilda sig och utvecklas – oavsett var du bor, vem du är eller vilken bakgrund du har. Utbildning är inte bara kunskap, det är frihet, självförtroende och en möjlighet att delta i samhället på lika villkor.

För att fler ska få arbete behöver vi också satsa på utbildning och kompetensutveckling. Ingen ska stå utanför på grund av brist på kunskap eller erfarenhet. Folkbildning och vuxenutbildning är viktiga verktyg för att ge människor möjlighet att växa, byta yrke eller ta steget in på arbetsmarknaden.

Vi ser hur många vuxna inte fullföljer sin utbildning, hur kunskapsklyftor finns mellan olika samhällsgrupper, och hur personer med funktionsnedsättning ofta har sämre tillgång till utbildning. Därför vill vi satsa långsiktigt på både folkhögskolor, vuxenutbildning och folkbildning.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Stärka folkhögskolor och studieförbund med långsiktiga resurser.
- ✓ Utveckla utbildningar för personer med funktionsnedsättning och de som behöver en annan chans.
- ✓ Få en bättre samordning mellan gymnasieskola, vuxenutbildning och arbetsmarknadens behov.
- ✓ Stärka vuxenutbildning och folkbildning i hela länet.
- ✓ Skapa fler distansutbildningar via bland annat folkhögskolorna som möter arbetsmarknadens behov, för att nå hela Gävleborg.

Folkbildning – mer än bara kunskap

Folkbildning handlar om gemenskap, delaktighet och demokrati. Studiecirklar, folkhögskolor och föreningar skapar platser där människor lär tillsammans och förändrar sina villkor. Bildning handlar om mer än kunskap och är inte bara en individuell möjlighet, utan ett kollektivt verktyg för jämlikhet och demokrati. Genom studiecirklar, folkhögskolor och föreningar kan vi tillsammans förändra våra villkor och lära av varandra.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Skapa fler mötesplatser för folkbildning i hela länet.
- ✓ Öka stödet till studieförbund och folkhögskolor Bredda samarbetet med högskolor och utbildningsanordnare för fler lokala högskoleutbildningar.
- ✓ Uppmuntra samarbete med den ideella sektorn och civilsamhället.
- ✓ Stärka estetiska och kulturella utbildningar som bidrar till kreativitet och samhällsengagemang.

Ett levande kulturliv stärker demokratin och ska vara tillgänglig för alla

Kultur är inte en lyx, det är en rättighet. Den ska vara lätt att uppleva och utöva, oavsett var du bor eller vem du är. Kultur stärker vår självkänsla, kreativitet och förmåga att förstå samhället omkring oss. Den är också en viktig del av demokratin.

Kultur är en arena för möten, diskussion och reflektion. Den låter oss upptäcka nya idéer, ifrågasätta gamla normer och förstå olika perspektiv. När vi investerar i ett fritt kulturliv, stärker vi också demokratin.

Vi vill att regionen ska stå upp för kulturens oberoende och motverka styrning av innehåll utifrån kommersiella eller politiska intressen. Alla invånare ska ha tillgång till ett rikt kulturutbud, oavsett var i Gävleborg de bor.

Vi vill att fler i Gävleborg ska kunna ta del av kultur, både som utövare och som publik.

Vänsterpartiet vill:

- ✓ Skapa fler mötesplatser för kultur, gärna tillsammans med kommuner och lokala arrangörer.
- ✓ Utveckla projektstöd för kulturutövare i hela länet.
- ✓ Ge kultur och folkbildning en framträdande plats i regional utveckling och demokratiarbete
- ✓ Säkerställa att våra kulturinstitutioner når hela länet, även landsbygden.
- ✓ Utveckla samarbetet mellan kultur, folkhögskolor och ideella föreningar.
- ✓ Säkra långsiktig finansiering så att kulturutövare kan arbeta tryggt och fritt.
- ✓ Stärka barn och ungas möjligheter att delta i kulturaktiviteter.
- ✓ Synliggöra kulturens betydelse för hälsa, gemenskap och demokrati.